

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Станислав Димитров Петков,
професор във Висшето училище по застраховане и финанси –
София

на дисертационен труд за присъждане на научна степен **„доктор на науките”**

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика
докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“

Автор: д-р Йоланта Пуач-Олшевска

Тема: „Финансовая безопасность в Республике Польша” (2015-2022)

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 107 от 01.03.2023 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси проф. д.ю.н Борис Велчев съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Финансовая безопасность в Республике Польша” (2015-2022) за придобиване на научна степен „доктор на науките” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“. Автор на дисертационния труд е д-р Йоланта Пуач-Олшевска.

С решение на научното жури от 24.03.2023 г. съм определен за рецензент на трудовете на кандидата в рамките на настоящата процедура.

Предадените от кандидата д-р Йоланта Пуач-Олшевска материали включват следните:

1. дисертационен труд - на руски език;
2. автореферат на дисертационния труд на български и на руски език;
3. справка за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в професионалното направление 3.8.„Икономика“;
4. справка на приносите - на руски език;
5. резюмета на публикациите – на руски език и на английски език;
6. кратки биографични данни – на английски език;
7. копие диплома за доктор – преведена и нотариално заверена;
8. презентация, свързана с дисертационния труд.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Кандидатът д-р Йоланта Пуач-Олшевска притежава магистърска степен по Политически науки от Университета за социални и икономически науки, Тижин и Академията за педагогически науки, Краков. Д-р Йоланта Пуач-Олшевска притежава образователна и научна степен „доктор“ в областта на политическите науки от Университета Мария-Кюри Склодовска, Люблин.

От представените данни кандидатът има значителен опит в академичната дейност, преподаването, научната дейност, както и в сфери, извън научните среди.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

В представената дисертация, авторът правилно е обосновал актуалността и значимостта на темата. В днешно време проблематиката по финансовата сигурност е особено важен въпрос. Авторът си поставя за цел да изследва финансовата сигурност в Република Полша за периода 2015 – 2022 г.

В изследователския си труд д-р Йоланта Пуач-Олшевска формулира цели. В автореферата авторът прави опит да формулира предмет и обект. Не са формулирани характерни за този вид изследвания предмет, обект, хипотези, ползвана литература, ограничителна рамка. В автореферата към дисертационния труд е формулирана приложената методология.

4. Познаване на проблема

Кандидатът д-р Йоланта Пуач-Олшевска демонстрира добри познания по отношение на изследваната проблематика.

В изследването не проличава собственото мнение на автора по изследваната проблематика. В изследването преобладава описание, не са формулирани проблеми в областта, не се извършва в достатъчна степен анализ, не са изведени ясни изводи и не се предлагат насоки за решения.

Авторът е представил значителен обем данни – описани са в 117 илюстрации, от които 98 графики, 9 таблици и 10 схеми. Тези данни са разгледани предимно описателно, без да се извърши критичен анализ.

5. Методика на изследването

В дисертационния труд не е формулирана методика на изследването.

В автореферата към дисертационния труд е формулирана приложената методология. Авторът би могъл да приложи методи, които са характерни за такъв род научни разработки. Използваната от автора методология включва представяне на данни от различни статистически източници. Не се прави в достатъчна степен преглед на тезите на различни автори по разглежданата проблематика. Не е извършен в достатъчна степен анализ на представяните данни. Не са изведени в достатъчна степен ясни и коректни приноси на дисертацията.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 251 страници. Работата е структурирана в Съдържание, Увод, Пет Глави, Заключение, Библиография, Списък на схемите, Списък на таблиците и Списък на графиките.

Броят на включените графики е 98, на таблиците е 9, а този на схемите - 10.

Списъкът на библиографията се състои от 156 източника. Една част от авторите и източниците са цитирани в основното изложение на изследването. Цитатите под линия са 250 на брой.

Техническите изисквания за изготвяне на дисертационен труд са спазени от кандидата.

Въведението представя идеята на автора и представлява въведение в проблематиката. Прави впечатление сравнително краткият обем страници на увода – около една страница и половина.

Първа Глава е озаглавена «Понятие и същност на финансовата сигурност». Обемът на Първа Глава е 65 страници. Тази част от изследването е структурирано в пет точки. Разгледани са определения за финансова сигурност, разглежда се финансовата сигурност в различни аспекти. Анализира се влиянието на пандемията от Ковид-19 върху финансовите рискове. Разглеждат се системните рискове във финансите.

Втора Глава е с наименование «Мрежа за финансова сигурност. Надзор на финансови инструменти в Полша». Обемът на Втора Глава е 31 страници. Тази част от изследването е структурирано в пет точки. Разгледани са функциите и дейностите на различни надзорни и регулаторни органи в Полша – национална банка, финансов надзор, финансов министър, комитет по финансова сигурност и гаранционен фонд за банките.

Трета Глава е със заглавие «Дейност на държавните институции за гарантиране на сигурността на финансовия сектор». Обемът на Трета Глава е 31 страници. Тази част от изс-

ледването е структурирано в пет точки. Разгледани са правомощията и дейностите на държавните органи в контекста на гарантиране на сигурност на финансовия сектор.

Четвърта Глава е с наименование «Дейност на Комисията за финансов надзор спрямо субектите на финансовия пазар». Обемът на Четвърта Глава е 84 страници. Тази част от изследването е структурирано в пет точки. Разгледани са различните правомощия на Комисията за финансов надзор. Включено е представяне на финансовата система на Полша в контекста на членството в ЕС. Разгледани са девет пазарни сегмента.

Пета Глава е със заглавие «Законодателна дейност». Обемът на Пета Глава е 14 страници. Тази част от изследването е структурирано в три точки. Авторът разглежда дейността на надзорни и регулаторни органи в Полша в контекста на регулациите и законодателството на ЕС.

В изследването са представени значителен обем данни. Тези данни предимно са цитирани, описани, без да се извърши анализ, без да се потърсят проблемни области, без да се предложат насоки за развитие, подобрене. Би могло в по-голяма степен да има разглеждане на мнения на други автори. Би могло да се извърши анализ на основата на който да се изведат определени изводи.

На основа на така представения дисертационен труд в известна степен мога да приема, че изследването представлява значима разработка на избраната тема.

Така представения дисертационен труд ми дава известни основания да приема, че дисертационният труд на кандидата д-р Йоланта Пуач-Олшевска съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната научна област и способности за самостоятелни научни изследвания.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Към дисертационния труд е приложен автореферат. На стр. 23-24 от автореферата авторът прави опит да формулира приносите на дисертационния труд. В допълнение, към материалите кандидата е представил справка за приносите на дисертацията. Авторът формулира три научни и два практико-приложни приноси. Мога да приема за приноси значителна част от така формулираните приноси на дисертационния труд.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Д-р Йоланта Пуач-Олшевска е представила справка за 24 броя научни публикации. Положителен атестат за работата на кандидата е обстоятелството, че публикува и на английски език, както и в чуждестранни форуми и издания.

Друг положителен атестат е факта, че кандидатът има множество публикации в съавторство.

Публикациите на кандидата са в рамките на проблематиката, изследвана в дисертационния труд.

Една част от публикациите са преди придобиването на образователна и научна степен „доктор“, но от представените данни не става ясно дали са използвани в процедурата по придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Публикациите изпълняват и надминават изискванията на присъждане на научна степен „доктор на науките“, залегнали в Закона за развитието на академичния състав в Р България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане.

Към момента на изготвяне на настоящата рецензия няма информация, която да дава основания за съмнение в автентичността на дисертационния труд и научните публикации на кандидата.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Съгласно представените материали мога да направя извод, че кандидатът д-р Йоланта Пуач-Олшевска изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

10. Лично участие на кандидата

На основа на представените материали може да се направи оценка, че формулираните приноси и получените резултати са изцяло лична заслуга на кандидата. Считам, че липсва плагиатство в оценявания дисертационен труд.

11. Автореферат

Към дисертационния труд е приложен автореферат. Авторефератът е в обем 29 страници. Авторефератът съдържа описание на основните характеристики на дисертационния труд, структура и съдържание на труда, обобщено представяне на дисертацията, публикации по темата на дисертацията.

Авторефератът на дисертационния труд в известна степен е изготвен в съответствие с възприетите за подобен род научни разработки изисквания.

В Автореферата липсва ясно описание на дисертационния труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ в контекста на съдържание на теоретичните обобщения и решения на големи научни или научноприложни проблеми, които да съответстват на съвременните постижения и да представляват значителен и оригинален принос в науката относно финансовата сигурност, в частност фискалната политика, паричните отношения и надзорните дейности във финансовата система.

В Автореферата липсва яснота дали дисертационния труд повтаря темата и значителна част от съдържанието на труда за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Би следвало авторът да вземе отношение по горепосочените два аспекта.

12. Критични забележки и препоръки

Наред с достойнствата на труда бих формулирал някои бележки и предложения към автора.

Работата би се подобрила, ако са поставени на изследване конкретни хипотези, които изследването потвърждава или отхвърля.

Също така, подобен род научни изследвания предполага повече финансов и икономически анализ на данни, статистическа информация, сравнение и съпоставка, изводи, обобщения, модели и оригинални приноси в изследваната проблематика.

На следващо място, анализираната проблематика би могло в по-голяма степен да се изследва през призмата на членството на Полша в ЕС и в организации като ОИСР.

В тази връзка бих задал следните въпроси към докторанта:

Каква е политиката за управление на държавния дълг на Република Полша в контекста на финансовата сигурност в страната?

Каква е политиката за присъединяване на Република Полша към еврозоната и приемане на еврото като законно платежно средство в контекста на финансовата сигурност в страната?

13. Лични впечатления

Не познавам лично кандидата д-р Йоланта Пуач-Олшевска. Имам добри косвени впечатления от нея като докторант във ВУЗФ и от настоящата процедура, преминала през Катедра „Финанси и застраховане“.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам на д-р Йоланта Пуач-Олшевска да публикува дисертационния си труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси, както и Правилата за условията и реда за придобиване на научната степен „доктор на науките” във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че кандидатът д-р Йоланта Пуач-Олшевска **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на уважаемото научно жури да присъди научна степен ‘доктор на науките’ на д-р Йоланта Пуач-Олшевска в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.**

02.04.2023 г.

Рецензент: (п)

(проф. д-р Станислав Димитров)